

var det parlamentariske Selvstyres Princip, han havde erklæret for dødt, det var kun det personlige Spørgsmaal. Det forekommer mig imidlertid, at han var meget uheldig med dette Forsøg, saa meget mere som han til Slutning kom til at erklære, at de 14 Mars Bestræbelser for Selvstyret jo maatte anses for et Feilgreb. Jeg skal gjerne oplæse, hvad det ærede Medlem sagde; men det ærede Medlem skal forøvrigt ikke stole for stærkt paa „min svage Sukommelse“. Jeg vil ikke benytte min Sukommelse imod det ærede Medlem i dette Dieblit, hvor vi staa foran en Afstemning, hvor vi, som jeg haaber, ville stemme overensstemmende med, hvad jeg ønsker. Jeg skal altsaa med den ærede Formands Tilladelse oplæse, hvad det ærede Medlem sagde, det er ikke mange Linier. Han sagde: „Vi have sat det personlige Spørgsmaal til Side, have overladt Minister-spørgsmaalet til Kongen, og det have vi gjort uden Bagtante. Vi have ikke draget dette Spørgsmaal frem og gjøre det ikke igjen. Det er dødt. Vi overlade Kongen Valget af Ministre og gjøre det ikke blot i Ord, men i Gjærning. Det paastaar jeg er en meget væsentlig og betydelig Indrømmelse, Folkethinget har gjort lige overfor Modpartiet og lige overfor Landstthinget.“ Den parlamentariske Sag er altid forbunden med en personlig Sag. Naar der strides i et konstitutionelt og parlamentarisk Land imod et Ministerium under den Form, at man vil have et Ministerkiste, er dette tillige for saa vidt et personligt Spørgsmaal. I udviklede parlamentariske Stater kan Stillingen være saadan, at den parlamentariske Strid bliver med det Samme et personligt Spørgsmaal ogsaa for de Tiltrædendes Vedkommende, idet Stillingen der ofte er saa klar, at man veed, naar Ministerkiste finder Sted, hvem der træder til. Det parlamentariske Liv kan være saa udviklet, at man omtrent med Sikkerhed kan sige, at det maa blive den eller den eller vel nærmere de eller de, som skulle følge efter paa Ministerpladserne. Hos os har der i denne Forstand aldrig været Tale om det personlige Spørgsmaal, fordi vi kjæmpede kun for at faae Principet anerkjendt, og man her i Landet ingenlunde er naaet til en saadan Klarhed af Situationen, at vi nogenstinde have kunnet sige: Naar de og de gaa, maa naturlig de og de komme til, fordi de ere Leberne af den Udvikling, som nu er stærkest oppe i Befolkningen. Altsaa, i udviklede konstitutionelle Stater kan det personlige Spørgsmaal ikke stilles fra det parlamentariske, baade naar det gjaelder de Ministre, der gaa, og naar det gjaelder dem, der skulle komme. Hos os og overalt, hvor det

parlamentariske Spørgsmaal fremtræder i Form af Modstand mod et bestaaende Ministerium, altsaa i Form af Fordringen om et Ministerkiste, er Spørgsmaalet for deres Vedkommende, man ønsker skulle træde, ogsaa personligt. Saaledes er og bliver det parlamentariske Spørgsmaal ogsaa personligt, og det ærede Medlem kan derfor ikke slyde sig ind under, at han kun har ment det personlige Spørgsmaal. Det maa altid være personligt. Men i en anden Forstand har der aldrig foreligget hos os et personligt Spørgsmaal, og naar det ærede Medlem fra Kjerteminde (M. Andersen) har udtalt sig om, at Oppositionen her til Lands har talt om, hvem Kongen vilde udnævne til Minister, er det jo en fuldstændig Misforstaaelse. Der foreligger ikke en Ytring fra dette Things Side i Bestræbelserne for at faae Selvstyret anerkjendt, som nævner dette. Det ærede Medlem fra Leire kan altsaa ikke slyde sig ind under, at han, naar han nævner Minister-spørgsmaalet, kun har tænkt sig et personligt Spørgsmaal; thi det personlige Moment kan ikke stilles fra det parlamentariske Spørgsmaal, og derfor har det ærede Medlem ikke blot nu, men ogsaa for Fremtiden ved disse Ytringer bestemt erklæret Bestræbelserne for Selvstyret for døde og Principet for dødt. Disse Bestræbelser ville imidlertid efter min Mening ikke kunne dræbes hverken ved Udtalelser her inde fra eller ved nok saa mange Bestræbelser ude fra, fordi det ligger i enhver konstitutionel Forsatning som denne Forsatnings egentlige og sande Liv, uden hvis Gjennemførelse der aldrig bliver virkelig Betsignelse i Forsatningens Frugter eller kan opnaas den folkelige Udvikling, som med Forsatningen maa være tilsligtet. Alle have jo ogsaa, blot med Undtagelse af de rene Provisorier, erkjendt dette, idet jo Alle, der have udtalt sig derom, navnlig i Begyndelsen af Halvfjerdserne, have erklæret, at der laa Spiritus til Parlamentarisme i vor Forsatning, hvilket jo forøvrigt ogsaa stemmer med, hvad vi udtales i vort Program af 1870 om efterhaanden at komme dertil. Naar det ærede Medlem fra Leire udtalte, at dette Spørgsmaal — ikke det personlige Spørgsmaal for sig, men det parlamentariske Spørgsmaal, forbundet naturligt og nødvendigt med det personlige Spørgsmaal — var kommet for stærkt frem i Begyndelsen af Halvfjerdserne, saa giver jeg ham efter den senere Erfaring fuldstændig Ret deri. Det har jeg ment lige siden 1875, thi for at føre det saaledes frem, maatte det Parti, der førte det frem, have været stærkere og i alt Fald have holdt stærkere paa sine Principer, end dette Parti